1847. **No. 90**

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 9 NOVEMBER.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 5 November 1847, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 11,83.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . - 200,00.
Van de Rogge per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . - 195,00.

Leeuwarden, den 6 November 1847. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN SIJTZAMA.

BEIJEREN.

MUNCHEN, *den* 24 *October.* Wij hebben uit Hong-Kong brieven ontvangen van onzen beroemden landsman *Gutzlaff*, zendeling en consul-generaal van Engeland in het hemelsch keizerrijk. De werkzaamheid van dezen grooten geleerde is inderdaad verwonderlijk. Hij heeft eene uitgebreide geschiedenis van het Chineesche rijk afgemaakt, waarvan hij het handschrift aan den boekhandel van *Cotta* te Stuttgardt gezonden heeft, en terzelfder tijd heeft hij te Hong-Kong eene algemeene aardrijksbeschrijving met zestig groote kaarten in het chineesch doen drukken. Thans is hij begonnen een groot volledig woordenboek der Chineesche taal zamen te stellen, hetwelk, zegt hij, ten minste al zijne ledige uren in de drie eerstvolgende jaren zal bezig houden, want het is slechts in zijne snipperuren dat hij zich met letterkundige en wetenschappelijke studiën kan bezig houden, daar al zijn overige tijd gewijd is aan zijne werkzaamheden als zendeling en consul-generaal.

Gutzlaff heeft aan het geographisch genootschap te Londen zeer uitvoerige berigten gezonden over de Chineesche aardrijkskunde, die weldra in het maandelijksch bulletin van dit genootschap zullen worden opgenomen.

Gutzlaff blijft nog steeds bij zijne meening volharden, dat het christendom en de Europesche beschaving, om ingang in China te vinden, door de Chinezen zelven moeten verspreid worden; met dit doel heeft hij dan ook reeds een Chineesch genootschap opgerigt dat zes honderd leden telt, onder welke zich vele inheemsche geleerden en mandarijnen bevinden. Deze vereeniging is bepaaldelijk ingerigt voor de gewesten ten Zuiden der rivier Jang-Tse-Kiang en heeft reeds eene menigte volksboeken in het licht gegeven.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 1 *November.* Gisteren avond laat is hier het berigt ontvangen, dat de teerling in den Zwitserschen landdag eindelijk gevallen is. Den 29 October, ten 10 ure, vergaderde de landdag in openbare zitting, na eene geheime, die een half uur geduurd had. Nog daags te voren had de majoriteit, op aanzoek van Bazelstad, eene commissie van zeven leden tot de zeven gezanten van het Afzonderlijk Verbond gezonden, ten einde met deze in der minne te bespreken, in hoeverre het mogelijk zou zijn den vrede te bewaren. De liberale gezanten waren gedeeltelijk nog verder gegaan dan hunne instructiën luidden, bepaalden zich, wat de uitwijzing van de Jezuiten betrof, alleen tot den Vorort Lucern en deden zelfs zoo vele concessiën, dat eenige katholieke stenden verklaarden zich tot den Paus te zullen wenden, ten einde Z. H. tot de terugroeping der Jezuiten te bewegen. Reeds waren Zug, Uri, Unterwalden en zelfs Schwyz, de een meer de ander minder gewonnen, toen het werk des vredes op den gezant van Lucern schipbreuk leed, die verklaarde geene andere volmagt te hebben, als de eisch tot eene oogenblikkelijke ontwapening, onderwerping van de Jezuitenkwestie en die der kloosters in Aargau aan den Paus, en eindelijk guarantiën voor eene volkomene kantonnale souvereiniteit. De liberale stenden zagen nu in, dat zij bedrogen waren en dat men niets als tijd wilde winnen. In bovengenoemde zitting op den 29sten, stelde Lucern als het eenige middel tot een vreedzamen afloop der zaak het vroegere voorstel van Zug (om de Jezuitenkwestie te laten varen) voor, en werd daarin door de afzonderlijke stenden met meer of minder ijver ondersteund. Hij werd bestreden door Zurich en meer andere stenden, waarbij vooral de gezant van Waadt (*Druey*) eene hevige taal voerde en zich zeer scherpe aanmerkingen over het Afzonderlijk Verbond, wat deszelfs aard en plannen betrof, veroorloofde. Ten slotte werd het voorstel van Lucern in omvraag gebragt en met $12^{2}/_{2}$ stemmen verworpen. Daarop diende Lucern een plegtig protest in tegen den landdag en verliet met de zes andere gezanten de zaal. Zug volgde het laatst, zigtbaar getroffen. Nu volgde de verkiezing van eenige eedgenootschappelijke officieren en werd de tenuitvoerlegging van de dwangmaatregelen tegen het Afzonderlijk Verbond besloten. Op voorstel van den krijgsraad zal echter eerst nog de krijgsmagt tot 100,000 man gebragt en eerst dan met de vijandelijkheden een aanvang gemaakt worden.

Eene divisie van 25,000 man uit Bern, zal in Langenthal aan de grenzen van Lucern eene stelling nemen; eene tweede divisie te Sursee, vier uren van het eigenlijk verblijf der Jezuiten.

De kommandant en chef van de eedgenootschappelijke armee heeft eene krachtige proclamatie aan de soldaten uitgevaardigd.

Alle berigten komen daarin overeen, dat men besloten heeft, de stad Lucern tot het uiterste te verdedigen. Men wil het huis van correctie, het tuchthuis en het ruime weeshuis ontruimen en heeft de bewoners der voorstad van St. Jacob bevolen, hunne huizen te verlaten, en met hunne have in de stad de wijk te nemen. Uit deze huizen wil men een moorddadig vuur op den vijand openen en, ingeval deze de overhand mogt krijgen, door wel aangelegde mijnen, al wat zich in de nabijheid bevindt, in de lucht laten springen.

— In den avond van den 30 October ten half twaalf ure, overleed te Berlijn, na een langdurig en geduldig doorgestaan lijden, de vrouw van den majoor *Paalzow*, geboren *Henriette Wach.* Zij was iemand van schitterende talenten, doch hare overgroote zedigheid veroorzaakte, dat zij niemand hier mede bekend maakte. Hare eerste proeve als schrijfster, was de bekende en geprezene roman *Godwic Castle*, die achtereenvolgens (als zijnde zonder naam der schrijfster in het licht gekomen) aan verschillende beroemde auteurs werd toegeschreven; en de critiek eindelijk geheel het spoor bijster maakte. Hare volgende romans: *St. Roche*, *Thomas Thyrnau* en *Jacob van der Nees*, versterkten het gunstige oordeel, dat het publiek over hare geschriften geveld had; de veelvuldige oplagen bewezen zulks ten volle.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 3 *November.* Gisteren avond werd onze stad door een van die misten bezocht, welke men slechts aan de oevers van den Teems kan vinden. De duisternis was zoo groot, dat ondanks het gaz en de toortsen, welke men overal ronddroeg, de circulatie der rijtuigen gedurende eenige uren moest afgebroken worden.

— Op den 5 October jl. bevonden zich te Manchester 24,317 spinners voor heele dagen, 7956 voor halve dagen en 8736 zonder werk. Gisteren was het getal der eersten slechts 14,861, dat der tweeden bedroeg 14,578 en de arbeiders zonder werk waren 11,616 in getal. Te Ashton zijn, met uitzondering van twee, alle katoen-fabrijken gesloten. Te Blackburn zijn er 16, te Stockport 17, te Dukinfield 10, te Burnley 6 en te Wigan 2 gesloten. Te Bolton loopen meer dan 4000 arbeiders zonder brood, en het dubbel van dat getal kan slechts voor halve dagen werk erlangen.

— In de laatste dagen zijn reeds 2500 werklieden, die aan de noord-westelijken spoorweg arbeidden, ontslagen. — Zaturdag jl. heeft een enkele aannemer van de Great-Western-ijzerbaan 1400 werklieden huiswaarts gezonden. — In Lancaster zijn de werken bijna geheel gestaakt, en reeds meer dan 10,000 man ontslagen. Het aantal der bij het maken van spoorwegen gebezigde schuitenvoerders, die verleden Zaturdag buiten dienst gesteld waren, berekent men op ten minste 30,000, en men verwacht, dat dit getal voor het einde der loopende maand verdubbeld zal zijn. Bovendien zijn omstreeks 10,000 machinisten, smeden en andere dergelijke werklieden, die in dienst der spoorweg-maatschappijen waren, ontslagen. — In het geheel begroot men het aantal der personen, die laatstelijk door de werken aan de ijzerbanen een bestaan vonden, doch gedurende den aanstaanden winter ten laste der armen-kassen zullen komen, op 150,000.

In de fabrijk-districten groeit het aantal der zonder werk zijnde personen almede nog dagelijks aan.

— Ten gevolge van eene weddingschap, heeft een reiziger met den spoorweg van Great Western in 24 uren eene lengte van 718 mijlen (Engelsche mijlen, een groot kwartier uurs) afgelegd. Hij is des middags 12 ure 2 min. van Exeter vertrokken en te 4 ure 31 min. te Paddington aangekomen, een afstand van $193\frac{1}{2}$ mijl. Van daar om 5 ure 30 min. vertrokken, is hij te 7 ure 5 min. te Swindon aangekomen, zijnde een afstand van 77 mijlen. Om 7 ure 44 min. van daar vertrokken, is hij te 9 ure 26 min. te Maidenhead gearriveerd, een afstand van 55 mijlen; van 9 ure 46 min. tot 4 ure 7 min. des morgens heeft hij den afstand van 171 mijlen tot Exeter afgelegd, en van 6 ure 32 min, tot 10 ure 58 min. een afstand van $193\frac{3}{4}$ mijlen tot Paddington; van daar om 11 ure 1 min. vertrokken is hij te 12 ure 1 min. te Maidenhead teruggekomen, een afstand van $22\frac{1}{2}$ mijl. Te zamen in 23 uren 59 minuten dus afgelegd 718 Engelsche mijlen (omstreeks 260 uren van 4 kilomèters). De tijd van oponthoud van 4 uren 13 minuten er afgetrokken is die afstand gedaan in 19 uren 46 minuten.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 4 *November.* Volgens berigten zouden de vijandelijkheden in Zwitserland reeds zijn aangevangen, ofschoon de Landdag voornemens was eerst den 3 of 4 dezer bevel aan den generaal *Dufour* te zenden om op het grondgebied van den Sonderbond door te dringen. Den 29 der afgeloopen maand zou eene ontmoeting tusschen de troepen van dit afzonderlijk Bondgenootschap en die van Genève, op de Lucerner grenzen hebben plaats gehad. Ook spreekt men van een gevecht te St. Maurice, tusschen de troepen van Waadtland en Walliserland, dat ten nadeele dezer laatsten is afgeloopen. In de kantons van den Sonderbond verspreidt men dat Oostenrijk zijnen bijstand tegen den Landdag beloofd heeft.

BELGIE.

BRUSSEL, *den* 4 *November.* Een besluit van den 30 October bepaalt, dat voortaan ook Belgische voortbrengselen in de entrepôts zullen worden toegelaten.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den* 3 *November.* De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft heden eene zitting gehouden, waarin de Commissie, belast om, vereenigd met eene Commie uit de Eerste Kamer, het door de Staten-Generaal vastgesteld, de adres van antwoord den Koning aan te bieden, bij monde van den heer *van Nagell*, omtrent de volvoering der haar opgedragen taak verslag heeft uitgebragt. Door den Voorzitter is aan de Vergadering kennis gegeven, dat door de afdeelingen tot hare rapporteurs voor de wets-ontwerpen, houdende het IIde en IIIde boek van het strafwetboek, verkozen zijn de heeren: *Uijtwerf Sterling*, *van Panhuijs*, *Schooneveld*, *Luzac* en *Duijmaer van Twist*; zijnde daarna de openbare zitting in een comité-generaal veranderd.

— Het dezer dagen aan de Tweede Kamer aangebodene ontwerp van wet tot opheffing van het fonds van het *Staatsblad* bepaalt de raming der uitgaven van dat fonds in elk der jaren 1841 tot en met 1847, met aanwijzing der middelen tot bestrijding dier uitgaven. Na de verevening daarvan zal, van al de inkomsten en uitgaven volledige rekening en verantwoording aan de Alg. Rekenkamer worden afgelegd. Deze rekening gearresteerd zijnde, wordt het fonds opgeheven, en het zuivere overschot onder de Rijks-ontvangsten van 1847 overgebragt en verantwoord. De kosten der uitgaaf van het *Staatsblad* worden, van 1 Januarij 1848 gebragt op het hoofdstuk der staatsbegrooting voor binnenlandsche zaken. Dientengevolge wordt bij het onderhavige ontwerp voorgesteld, om de 7. afdeeling van dat hoofdstuk voor het jaar 1848 tot *f* 4,468,983, en voor het jaar 1849 tot *f* 4,328,133 te verhoogen, en om daarentegen de raming der ontvangsten over elk dier jaren met eene som van *f* 12,500 te vermeerderen. — De opheffing van het genoemde fonds zal vermoedelijk een zuiver overschot van *f* $53,739,46\frac{1}{2}$ voor 's Rijks schatkist opleveren. — In de bij dit ontwerp van wet behoorende memorie van toelichting wordt aangemerkt, dat het onderhavig fonds, voor zooveel het departement van finantiën betreft, het *laatste* fonds is, waarvan de regeling zal moeten plaats hebben.

Van den 5den. Op het rapport van de ministers van justitie, binnenlandsche zaken en r. k. eeredienst, heeft Z. M. een besluit genomen, waarbij aan de Vereeniging van den H. *Vincentcius van Paulo*, op den voet daarbij vermeld, toelating in Nederland wordt verleend.

— Bij besluit van den 1 November jl. no. 55, heeft Zijne Majesteit tot Burgemeester der stad Groningen, in plaats van wijlen den heer *H. de Ranitz*, benoemd *J. W. C.* baron *van Ittersum*, directeur van het postkantoor aldaar, en zulks met vergunning om die beide functiën gelijktijdig te bekleeden.

Van den 6den. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is de heer *de Weichs de Wenne*, overeenkomstig het advijs der commissie tot onderzoek zijner geloofsbrieven, als lid der Kamer toegelaten en heeft hij als zoodanig, na de gebruikelijke eeden afgelegd te hebben, zitting genomen. De commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp tot regeling van uitgaven en ontvangsten van het burgerlijk pensioenfonds en die voor het wets-ontwerp tot verlenging van den termijn van den omloop der muntbiljetten, hebben over die wets-ontwerpen algemeene verslagen uitgebragt en zijn de beraadslagingen daarover vastgesteld op Dingsdag aanstaande.

UTRECHT, *den* 4 *November.* Op 1 dezer is aan deze hoogeschool bevorderd tot doctor in de regten, de Heer *W. C. Albarda*, van Marrum in Vriesland, met Theses.

ZWOLLE, *den* 4 *November.* Heden middag is de heer *K. van Hulst*, die door Z. M. gratie ontving van den verderen straftijd, (circa één jaar), dien hij nog in de gevangenis moest doorbrengen, in vrijheid gesteld, door eenige zijner vrienden afgehaald, en naar zijne woonplaats teruggekeerd.

KAMPEN, *den* 3 *November.* Heden had alhier eene algemeene vergadering plaats van de vennooten in de Kamper-Hullsche stoomboot-maatschappij, (directeur de Heer *C. W. S. Klinge*), tot welke maatschappij, ook ten gevolge der zamensmelting van de, door de Heeren *Gebroeders van Hasselt*, voorgenomen stoomvaart tusschen *Kampen* en *Hull*, met die der genoemde maatschappij, belangrijke personen waren toegetreden. In die vergadering zijn de vereischte wijzigingen in de statuten vastgesteld, en is het bestuur voltallig gemaakt, bestaande behalve den Heer Directeur *Klinge*, uit de Heeren Commissarissen: *T. Cruger*, *één lid uit het bestuur der Rijn- en IJssel-Stoombootmaatschappij*, *G. Salomonson*, *J. D. van Hasselt* en Jonkheer Mr. *H. A. Wttewaal van Stoetwegen.*

Deze maatschappij belooft aan onze stad en de geheele provincie, eene beduidende vermeerdering van vertier.

LEEUWARDEN, *den* 8 *November.* Op Zaturdag den 6 dezer heeft in eene plegtige zitting van het Provinciaal Geregtshof van Vriesland de installatie plaats gehad van de Edel Groot Achtbare Heeren Mrs *H. M. Speelman Wobma* en *J. Cats Ez.*, de eerste als president en de tweede als vice-president van gemeld Geregtshof. Bij deze gelegenheid is, behalve door de geïnstalleerde Heeren, het woord gevoerd door den Heer Procureur Generaal, en de Heeren Mrs. *J. W. Tromp*, advocaat en *C. C. C. Warmolts*, procureur bij den Hove; ten gevolge dezer installatie is dit Hoogste Regterlijk Collegie in deze Provincie weder geheel voltallig.

— Met genoegen kunnen wij berigten, dat bij den Heer *C. F. Peters* te Leipzig, een der voornaamste Muzijkhandelaren in Duitschland, in druk zullen verschijnen, twee Muzijkstukken voor de Viool, van onzen verdienstelijken stadgenoot den Heer *S. Samethini.* Wij hechten veel waarde aan de uitgave de-

zer Compositiën, terwijl de bekwamheden van dien Virtuoos daardoor ook buitenlands die roem zalverwerven, waarop hij aanspraak heeft.

— De *Staats-Courant* behelst het Koninklijk besluit van 23 October laatstleden, waarbij aangewezen wordt welke eigendommen tot den aanleg van den ijzeren spoorweg van Kampen over Zwolle en Raalte naar Almelo, voor de uitvoering der werken aan het gedeelte tusschen Raalte en Almelo, ten behoeve van de Overijsselsche spoorweg-maatschappij, ter verbinding van Nederland met Noord- en West-Duitschland, gevestigd te Zwolle, ten algemeene nutte zullen worden onteigend.

— Bij Koninklijk besluit van den 1 dezer, no. 51, is de gemeente Empel afgescheiden van de ontvangst der directe belastingen en accijnsen te Rosmalen, en gevoegd bij die te Engelen c. a., zijnde daarbij voorts benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen: te Rosmalen, Nuland en Geffen, de heer *W. D. van Gogh*, thans ontvanger te Engelen; te Engelen, Bokhoven en Empel, de heer *W. F. G. L. van Tengnagell de Raad*, te 's Hertogenbosch; en zijn voorts benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen: te Herpen c. a., jhr. *F. J. J. van Rijckevorsel van Kessel*, thans surnumerair der belastingen te 's Hertogenbosch; der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Roosteren (Limburg), de heer *C. W. A. Essers*, thans surnumerair der belastingen te Assen; tot controleur bij 's Rijks belastingen te Zuidbroek (Groningen), de heer *P. C. Kooij*, thans surnumerair der belastingen te Eindhoven; verplaatst de controleurs van 's Rijks belastingen: *G. L. Voerman*, van Leijden naar Amsterdam; *J. J. Olivier*, van Gorinchem naar Leijden; *C. J. Stakman*, van Zierikzee naar Gorinchem; *A. A. T. de Man*, van Gorredijk naar Zierikzee; jhr. *G. D. J. van Andringa de Kempenaer*, van Zuidbroek naar Gorredijk; *A. J. Guljé*, van Eindhoven naar Grave, en *W. G. Hofmann*, van Grave naar Eindhoven.

— Zijne Majesteit heeft, bij besluiten van den 2 dezer, no. 2 en 3, goedgevonden:

1°. aan den kapitein en plaats-majoor van de 3de klasse te Venlo, *W. Kraal*, het pensioen te verleenen, en 2°. te benoemen: bij den plaatselijken staf, tot kapitein en plaats-majoor van de 3de klasse te Venlo, den 1sten luitenant *A. W. Voltelen*, van het 2de regiment infanterie; bij het wapen der infanterie, bij het 8ste regiment, tot 2den luitenant den sergeant *C. A. van der Groesen*, van het 1ste regiment van dat wapen.

— Z. M. heeft bewilliging verleend tot de oprigting eener naamlooze vennootschap onder den titel van *maatschappij tot bebouwing en verveening van het Graftermeer*, welke zal zijn gevestigd te Amsterdam. Deze vennootschap heeft ten doel over te nemen den eigendom van het Graftermeer in Noord-Holland, van de maatschappij tot droogmaking van dat meer, opgerigt den 4 April 1845, en dat bedijkte meer te bebouwen, alsmede de veenlanden binnen de beringing en de genoemde bedijking te verveenen.

— Z. Exc. de minister van finantiën heeft den 6 October aan de heeren gouverneurs der onderscheidene provincien een ontwerp van wet tot herziening van de Algemeene Wet van 26 Augustus 1822, omtrent de heffing der in- en uitgaande regten en accijnsen, medegedeeld, met verzoek, om ook het oordeel der Kamers van Koophandel en Fabrijken over dat ontwerp in te winnen; ten welken einde tevens eenige voor die collegiën bestemde exemplaren van hetzelve zijn toegezonden, met uitnoodiging aan de Kamer, om binnen vier weken hare aanmerkingen en beoordeeling van het ontwerp te willen mededeelen. — De circulaire des ministers, welke, ten geleide van dat ontwerp, aan de gouverneurs is toegezonden, wordt door de *Staats-Courant* openlijk bekend gemaakt. Zij behelst, na de uitnoodiging, om het ontwerp aan de Kamers van Koophandel en Fabrijken ter beoordeeling te doen toekomen, het volgende:

»Het spreekt van zelf, dat het onderwerp van deze wet tot vele en uiteenloopende gevoelens aanleiding kan geven. Opdat het onderzoek van het concept derhalve tot het gewenschte doel moge leiden, zal het noodig zijn, dat de Kamers, bij de aanmerkingen, die zij, hetzij op het voorgedragen stelsel, hetzij op enkele bepalingen der wet, zouden te maken hebben, niet alleen de reden vermelden waarom zij de voorgestelde bepaling minder wenschelijk houden, maar tevens uitdrukkelijk te kennen geven, welke bepalingen zij ter vervanging van de voorgestelde noodzakelijk achten, en dat zij tevens daarbij in het oog houden, welke bepalingen de handhaving van het bestaande belastingstelsel volstrekt vereischt.

»Ik acht het bijna overbodig, de aandacht der Kamers te vestigen op den meer vertrouwelijken aard der tegenwoordige mededeeling, en meen mij dan ook overtuigd te mogen houden, dat het ontwerp, zijnde nog niet gearresteerd, beschouwd zal worden als een stuk dat niet voor openbare behandeling geschikt is, en dus nog geen voorwerp van beoordeeling in dagbladen of andere publieke geschriften zijn kan. De omstandigheid, dat hetzelve als eerste concept is gedrukt, en dus zelfs de redactie nog niet die beschaving heeft verkregen, welke zij noodig heeft, verbiedt dusdanige openbare behandeling van zelf.

»De onderscheidene tarieven waarvan in het wets-ontwerp wordt gewaagd, zullen later aan de Kamers worden medegedeeld.»

— Het departement van oorlog heeft de chefs van de daarbij betrokkene corpsen gemagtigd, om aan de militiens der ligting van 1844, die permissie mogten vragen tot het aangaan van een huwelijk, het vereischte consent daartoe uit te reiken, onder beding nogtans, dat de belanghebbende manschappen *casu quo* vooraf hunne schuld op het kleeding- en reparatie-fonds aanzuiveren; en voorts om ook aan zoodanige militiens, die buiten staat zijn, om aan deze bepaling te voldoen, des niet te min, die toestemming te geven, mits hun onvermogen, om hunne schuld te zuiveren, worde geconstateerd door een bewijs, afgegeven door de daartoe bevoegde autoriteit.

— De Gouverneur-Generaal van Neêrlands-Indie heeft besloten, een der uitgestrekte moerassen in de provincie Baglen, op Java, door aftapping geschikt te maken voor den landbouw. Daardoor zullen ongeveer 8000 bahoes vruchtbare grond worden aangewonnen. Een bahoe is gelijk aan 500 Rijnlandsche roeden.

— De hoofd-commissie tot de zaken der Israëliten heeft op den 3 en 4 dezer te Amsterdam, hare algemeene vergadering gehouden. Men wil weten, dat in dezelve onderwerpen zijn behandeld, die voor het Israëlitische kerkgenootschap van het hoogste belang zijn, als: de volledige organisatie der godsdienstscholen, het vervullen van sommige openstaande rabbinaten, en het definitief regelen der predikatiën in de landtaal.

— Dezer dagen werd de diergaarde in den zoölogische tuin *Natura Artis Magistra* te Amsterdam verrijkt met een allezins belangrijk geschenk van den hooggeboren heer *R. F.* baron *van Raders*, gouverneur der nederl. West-Indische bezittingen, namelijk een fraai exemplaar van den onder de namen *Falco cristatus*, *Falco destructor*, *Aquilia harpyia en Harpijia imperialis* beschreven âdelaar. Deze zoo hoogst zeldzaam levend naar Europa overgebragte roofvogel mag ongetwijfeld als de sterkste en stoutmoedigste van deze afdeeling worden aangemerkt. Zijne krachtvolle klaauwen, zijn korte en sterke bek, helder oog en rijk gevederde kop, verleenen hem een indrukwekkend aanzien. In het belang der zoölogie is het te wenschen, dat dit dier, eene zoo schoone aanwinst voor de reeds rijke verzameling van roofvogels in de diergaarde, lang moge gespaard blijven. Tevens voeden wij de hoop dat de geachte en verlichte bestuurder onzer West-Indische bezittingen zijnen veelvermogenden invloed moge doen gelden, om meer levende voorwerpen, zoo gewigtig voor de wetenschap, en waaraan Amerika zoo rijk is, naar ons land op te zenden, iets dat tot heden in Nederland zeer zeldzaam wordt aangetroffen, in vergelijking van hetgeen bij onze naburen in dit opzigt, bijna dagelijks geschiedt, en waardoor in de diergaarde van *Natura Artis Magistra* juist die voorwerpen het schaarst voorkomen, welke tot de fauna onzer overzeesche bezittingen behooren.

— De steurharingvisscherij, die zoo veel bedrijvigheid teweeg brengt en waarvan zoo veel afhangt, blijft steeds bijzonder gunstig. Sedert den 25 tot en met den 31 der verleden maand zijn niet minder dan 16 schuiten, met eene lading van 69,000 stuks te Scheveningen aangekomen. Men herinnert zich den tijd niet dat men zich gedurende de maand October met eene zoo gezegende vangst (2,284,000) mogt verheugen.

— De uitvinder van het schietkatoen, professor *Schönbein*, moet eene nieuwe uitvinding gedaan en smeedbaar glas vervaardigd hebben. Hij maakt namelijk, door eene bijzondere behandeling, doorschijnend *papier maché*, en vervaardigt daaruit versterglazen, flesschen enz., welke geen nat doorlaten en op den grond vallende niet breken. Bij het vuur kunnen de voorwerpen echter niet gebragt worden, naardien zij dezelfde grondstof als het schietkatoen hebben.

— Men wil dat het muntstelsel van Engeland zal gewijzigd worden en dat deze wijziging eene der hoofdmaatregelen is, welke de minister zou aangenomen hebben. Men weet dat Engeland, zich om zoo te zeggen buiten de muntomzettingen der overige landen plaatsende, alle hare zaken drijft door middel van gouden munt en banknoten. Alleen het goud- en het bankpapier van Engeland hebben wettigen koers, en de zilveren muntstukken zijn alleen als gedeelten van souvereins toegelaten. Het gevolg hiervan is, dat Engeland alleen eene veel grooter menigte gouden muntstukken tot zijn verbruik noodig heeft, dan geheel het overige Europa te zamen. Deze stand van zaken houdt het goud op het vaste land op hooger koers, maar maakt de zilveren munt overvloedig en laag in prijs.

Men zou dus van meening zijn om Groot-Brittanje, wat het muntstelsel betreft, op gelijken voet als het overig Europa te brengen, en ook de zilveren munten voor allerlei soort van betaling te doen aannemen. Men begrijpt ligt al het gewigt van dezen maatregel voor Engeland, hetwelk daardoor plotseling van een gedeelte zijner geldelijke crisis zoude ontlast worden. Maar het zou te vreezen zijn, dat het gevolg zeer treurig voor het overig Europa wezen zou, daar het zilver hierdoor in alle streken van het vaste land schaars zou worden.

Men meldt tevens dat de Engelsche minister aan het parlement moet voorstellen, de bank te authoriseren om banknoten van 1 £ of *f* 12 uittegeven. Men zou ook vragen om de belasting op de inkomsten voor twee jaren te verlengen en van 3 pCt. te verhoogen tot 5 pCt.

— Een belangrijk werk van den beroemden Berlijnschen kansel-redenaar Dr. *F. Theremin*, hetwelk in Duitschland een' onverdeelden bijval heeft gevonden, is thans in het Nederduitsch overgebragt door den heer *J. Schade*, onder den titel: *Dimosthenes en Massillon*, eene bijdrage tot de Geschiedenis der Welsprekendheid (te 's Gravenhage, bij *J. M. van 't Haaff*). De geleerde schrijver heeft in die bladen een diepen blik in het wezen der welsprekendheid geslagen en met uitnemende zaakkennis zijn oordeel uitgesproken; hij gaat daarbij uit van de grondstellingen »dat de welsprekendheid eene deugd is en dat een redenaar een braaf man is die wèl kan spreken." Dit werk vinde in ons vaderland een even gunstig onthaal als aan des schrijvers vroegere werken: »*Avondstonden*« en »*Adalberts bekentenissen*," te beurt is gevallen.

— Te Leipzig zullen met den 1 November in het Fransch uitkomen *jaarboeken van het pauperisme en der liefdadigheid*, redacteur de heer *Amand Saintes*. Dit tijdschrift is bestemd tot aanwijzing der middelen, die worden of kunnen worden aangewend tot leeniging of wegneming der maatschappelijke ellende en tot ligchamelijke en zedelijke verbetering der volken.

— Volgens een der Duitsche bladen, wordt te Heinrichau in Silezie, het eigendom, zoo als bekend is, van Z. M. den Koning der Nederlanden, ijverig aan uitgebreide gebouwen gearbeid, waaruit sommigen het gevolg trekken dat de Vorstelijke bezitter voornemens zijn zou daar meermalen, of gedurende langeren tijd dan tot hiertoe, door te brengen.

203DE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der derde Klasse.

1ste Lijst.	No. 11504, een prijs van *f* 5000. No. 12880, 4916 en 17319, ieder een prijs van *f* 1000.
2de Lijst.	No. 438, een prijs van *f* 25,000. No. 4445, een prijs van *f* 2500. 8364 en 2120, ieder een prijs van *f* 1250. No. 1012, 2799, 19912 en 11635, ieder een prijs van *f* 1000.
3de Lijst.	No. 12818, 14385 en 12987, ieder een prijs van *f* 1000.
4de Lijst.	Geene.

SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen. 30 October. S. Cook, *Sir Robert Peel* (*S.*), Londen, ijzer. 2 November C. Carter, *Lord John Russell* (*S.*), Londen, ijzer; H. W. Nevill, *Lion* (*S.*), Londen, rozijnen; J. Brouwer, *Aurora*, Christiaansand, hout. 4 dito. A. Brouwless, *Camilla* (*S.*) Londen, krenten. 5 dito. S. Cook, *Sir Robert Peel* (*S.*) Londen, ijzer.

Vertrokken. 30 October. S. Cook, *Sir Robert Peel* (*S.*), Londen, vee en boter; T. Colijer, *Magnet* (*S.*), Londen, boter en vee; J. G. Munneke, *Baudina*, Engeland, kaas, haver en boonen; G. J. Albrets, *Jeannette*, Engeland, kaas en ballast. 1 November. J. Staben, *Augusta & Frederika*, Stokholm, ballast. 3 dito. H. W. Nevill, *Lion* (*S.*), Londen, vee en boter; C. Carter, *Lord John Russell* (*S.*), Londen, boter en vee. 4 dito. G. Falck, *Cores*, Denemarken, cichorei; H. J. Hazewinkel, *Jantina*, Groningen, ledig.

MENGELWERK.

Tot een bewijs der groote schade door de muizen in sommige gedeelten van Friesland aan den Landman toegebragt, moge dienen de volgende Staat van het Rundvee, op Vrijdag den 22 October dezes jaars reeds in de Grietenij Baarderadeel op stal zijnde, waarvan een groot gedeelte reeds voor verscheidene weken, ja, eenige reeds meer dan twee maanden op stal waren gezet, terwijl in gewone tijden dat Vee niet vóór den 12 November, ja, bij zeer gunstige tijden, wel eens eene week of meer weken daarna op stal komt.

STAAT *van het op stal staande Rundvee in Baarderadeel.*

Jorwerd	121	Winsum	44
Weidum	93	Baard	61
Mantgum	107	Huins	90
Schillaard	64	Lijons	51
Oosterwierum	174	Hijlaard	115
Bozum	441	Jellum	45
Wienwerd	234	Beers	58
Britswerd	10		
Oosterlittens	148	Totaal	1971

Deze 1971 stuks Rundvee bedragen meer dan ⅓ van het in de Grietenij aanwezige; althans in November 1846 werden slechts 6002 stuks boven een jaar oud in dezelve geteld, en door de vele gedwongene verkoopen, zal dat getal in November dezes jaars veel minder zijn.

31 October 1847. B.

VERGADERING

VAN HET

FRIESCH GENOOTSCHAP

VAN GESCHIED-, OUDHEID- EN TAALKUNDE,

op Donderdag den 11 November 1847, in de bovenzaal van het Friesch Koffijhuis op den Wirdumerdijk, des avonds ten *zeven* uren.

GEREGTELIJKE AANKONDIGING.

Bij Exploit van den Deurwaarder SIJTZE CAMPHUIS te Sneek, dd. 8 November 1847, is door TRIJNTJE ARJENS BOERSMA, zonder bedrijf, ingevolge 's Regters magtiging, verblijf houdende te Warns, tegen haren Echtgenoot JELLE DUIJES DE VRIES, zonder betrekking in het gehucht Laaxum onder den dorpe Scharl, ingesteld de eisch tot scheiding van tafel, bed en bijwoning.

Geschiedende hiervan aankondiging ter voldoening zoo veel noodig aan het voorschrift van artikel 807 Wetb. van Burg. Regtsvordering.

De Procureur der Eischeresse,
Mr. B. S. STIENSTRA.

*** Getrouwd te Bergum, den 4 November 1847:
JAN R. DOUMA, *van Opeinde*, en
SARA T. BOSGRA, *van Bergum.*

*** Getrouwd:
Grouw,
den 6 November 1847.
E. T. SIKKEMA, en
T. D. VISSER.

*** Ondertrouwd:
Leeuwarden,
den 7 November 1847.
NICOLAAS JOHANNES BOS, *van Franeker*, en
CHRISTINA LUCIA SMEDING.
Eenige kennisgeving.

*** Door Gods goedheid beviel heden gelukkig van een' welgeschapen Zoon, Vrouwe ADRIANA ACKER-BATTAERD, teedergeliefde Echtgenoote van
Utrecht,
den 30 October 1847.
T. G. CORBELIJN,
Luitenant bij het korps Mariniers.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen Zoon, ELIZABETH JACOBS VAN DEN OEVER, veelgeliefde Echtgenoot van
Tjerkwerd, den 31 October 1847.
MACHIEL IJSBRANDS GALAMA.

*** Heden beviel van eene Dochter, GERARDINA TACONIS, Echtgenoote van
Leeuwarden, den 1 November 1847. G. ten CATE Fz.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen Zoon, mijne geliefde Echtgenoote ANNA MARIA HANNEMA.
Harlingen, den 2 November 1847. F. FONTEIN Dk. Pieterszn.

*** Heden morgen beviel van eene welgeschapene Dochter IJKE BOUWES v. d. ZEE, Echtgenoot van
Heerenveen, den 2 November 1847. F. KAMPSCHMIDT.

*** Heden beviel van een' welgeschapenen doch dooden Zoon, ANTJE S. VEENSTRA, Echtgenoot van G. B. TUININGA,
Leeuwarden, den 3 November 1847. *Koek- en Banketbakker.*

*** Heden beviel door Gods goedheid, voorspoedig van eene welgeschapene Dochter, ELIZABETH MARGARETHA MULIER, geliefde Echtgenoot van
Bolsward, den 6 November 1847. Mr. B. J. de KOK.

*** Mijne geliefde Echtgenoote JAKOBJE BAUKES FEENSTRA, beviel heden voorspoedig van een' welgeschapen Zoon.
Sneek, den 7 November 1847. K. J. KROL.

LEEUWARDEN, den 8 November 1847. Heden beviel van één Zoon M. C. C. LAGERWERFF, Echtgenoot van Mr. A. J. ROMEIN.

*** Heden is tot onze innige droefheid aan een langzaam verval van krachten zacht overleden onze hartelijk geliefde Moeder Mejufvrouw TRIJNTJE CORNELES SLEESWIJK, Weduwe den Heer Poppe Idskes Poppes, in den gezegenden ouderdom van bijna 80 jaren.
Balk, den 28 October 1847. IDSKE POPPES, *uit aller naam.*

*** Heden morgen ontsliep zeer zacht, aan eene nitterende ziekte, mijn geliefde Echtgenoote GEERTJE TEERDZES HOLTKOP, in den ouderdom van 28 jaren en 6 maanden, na een gelukkig huwelijk van 8½ jaren, mij nalatende drie kinderen, te jong om hun groot gemis te beseffen. Zwaar treft mij en hare dierbare betrekkingen deze slag, bij de smartelijke verliezen ons nog kortelings getroffen; doch wij hopen Gode te zwijgen.
IJlst, den 3 November 1847. K. S. LANTING.

*** Heden morgen overleed alhier tot innige droefheid van mij en mijne vier overige Kinderen mijn jongste Zoon, TJAARD ANTHONY, in den leeftijd van ruim twaalf jaren.
Groningen, den 5 November 1847.
C. H. G. Baronnesse THOE SCHWARTZENBERG EN HOHENLANSBERG, Douairière van Swinderen.

*** Heden nacht ten half 3 ure overleed, tot mijne innige droefheid, mijne dierbare Moeder CATHARINA KNIERIM, geb. Orth, in den ouderdom van 57 jaren.
Leeuwarden, den 6 November 1847. B. KNIERIM.

Eenige kennisgeving.
*** Heden overleed mijn eenigste Broeder K. E. van LEEUWEN, in den ouderdom van ruim 62 jaren en zes maanden, in leven gepensioneerd Schoolmr. en Organist van *Ee.*
Is deze tevens dienende tot algemeene bekendmaking aan Vrienden en Bekenden.
Beetsterzwaag, den 6 November 1847. Z. E. van LEEUWEN.

Opgave der Prijzen en aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 5 November 1847, aan de Waag te Leeuwarden:

PRIJZEN.	AANVOER.
BOTER, *f* 41,00.	437/4 241/8 84/16.
KAAS *f* 26,00 à *f* 28,00.	479 Ned. ponden.

BOTERPRIJZEN bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*
LEEUWARDEN, Vrijdag den 5 November 1847: *f* 41,00.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 6 November 1847.

Nederland.				Gebl.
Werk. Schuld	2½ pCt.	53¼	53¾	53⅝
Dito dito ..	3 »	64	64¼	64⅛
Dito dito ...	4 »	83	83½	83⅜
Amort.-Synd.	3½ »	82½	83	
Handel-Maats.	4½ »	161¼	161¾	161⅛
O. I. Leening	4 »			
Belgie.				
bij Banc. Belg.	2½ pCt.			
Spanje.				
L.b. *Ard.* van 85 £	5 pCt.	14½	15	14¾
Ditoonbep. Stuk.	5 »	13¼	14	
ditoBinnenl. à6/m	3 »	23¾	24¼	23⅛
Ardoin Coupon		10	10¾	

Portugal.				Gebl.
Neg. te Londen	3 pCt.			
Dito dito	4 »	21¼	22¼	21½
Rusland.				
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	102½	103	102¾
dito dito 1828/1829	5 »			
Dito bij dito ..	4 »	85¼	85¾	85½
Dito bij *Stiegl.*	4 »	84¾	85½	85⅜
Amerika.				
Oblig	6 pCt.			
Bank-Actien.				
Oostenrijk.				
Metaliek	5 pCt.	98¾	99¼	99
W. B. bij *G. & Co.*	5 »			
Brazilie.				
Leening	5 pCt.			

Peru 15¼, ¾, ½; Mexico 13¾, 14½, 14¼.

Binnenlandsche fondsen zijn alle williger gestemd geweest; Handelmaatschappij iets aangenamer.

Spaansche fondsen waren, ten gevolge der hooger koers van Antwerpen, williger; Portugal iets vaster; zoo als ook meerendeels de overige buitenlandsche iets beter gestemd waren.

De hooger koers der Fransche fondsen van Parijs, en iets williger koers der Engelsche fondsen van den 3 dezer van Londen, werkten gunstig op de markt.

Het PLAATSELIJK-BESTUUR der GRIETENIJ HEMELUMER OLDEPHAERT en NOORDWOLDE, noodigt mits deze alle bevoegde Geneesheeren uit, (bij voorkeur de zoodanigen die de faculteit bezitten om mede de verloskunde uit te oefenen) welke genegen mogten zijn te dingen naar de betrekking van MEDICINÆ DOCTOR over de geheele uitgestrektheid dezer Grietenij, tot standplaats het dorp Koudum aanwijzende, waaraan een jaarlijks tractement is verbonden van *f* 250, om zich tot het inwinnen der verlangde inlichtingen, en het vernemen der voorwaarden, in persoon of met brieven franco, te vervoegen of aan te melden bij den Heer Grietman van gemelde Grietenij te Koudum, vóór den 1 December aanstaande.

Koudum, den 5 November 1847.

Het Plaatselijk-Bestuur voornoemd,
E. van ASBECK.
Ter ordonnantie van hetzelve,
J. ALBARDA GERLSMA, *Secret.*

Tegen primo December e. k. worden gevraagd in het Algemeen Armhuis te Makkum, voor BINNENVADER en MOEDER, gehuwde personen, liefst zonder bezwaar van kinderen.

Van den Man wordt vereischt, volledig bekend te zijn met Vlas en Vlasbraken, en bekwaam om Directie te houden, over de inwonende Armen, en diens Veld-arbeid. De Vrouw genoegzaam in staat, tot het bestuur over huishoudelijke zaken. Voor de getrouwe en vlijtige waarnemingen dezer betrekkingen wordt eene goede bezoldiging aangeboden.

Adres in persoon of door gefrankeerde brieven bij de Voogden van genoemd Gesticht.

Verkoop van Hout.

Op Zaturdag den 13 November 1847, des namiddags precies 12 ure, zal men, ten huize van de Erven *Beitschat*, aan de Zuiderpoort te Harlingen, op 3 maanden crediet, publiek, aan de meestbiedenden, verkoopen: Eene uitmuntende, schoone en frissche lading Dantziger BALKEN en DEELEN, bestaande uit: ruim 180 Balken, waaronder eene groote partij Stalhout, van 19 à 23 en 800 stuk 1½ d. Deelen, liggende met roode nummers gemerkt in de Stads Gracht, aan den Zeedijk bij de Zuiderpoort te Harlingen, zoo als verder wordt aangewezen in de Boekjes, die te bekomen zijn bij den Opziener van der HOEK en genoemde Erven BEITSCHAT, tegen betaling van 25 Cents.

Boelgoed van Vee.

W. GALEMA, te Marrum, zal, op Donderdag den 11 November 1847, des namiddags precies ten twee ure, in de Herberg op Kopkewier onder Westernijkerk, op *zes* maanden crediet, verkoopen:

4 stuks PAARDEN,

18 kalve- en melke KOEIJEN en RIEREN, — benevens 12 SCHAPEN en LAMMEREN.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal, mede ten verzoeke van den Heer J. ALBARDA Hz., Notaris te Leeuwarden, ten gevolge regterlijke autorisatie, op Zaturdagen den 27 November en 4 December 1847, bij voorloopige en eindelijke toewijzing, telkens des namiddags ten één ure, de 1ste zitting in de Herberg van *Teunis Beidschat*, en de 2de in het Heeren Logement van *D. Minnema*, te Harlingen, in het openbaar bij strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

1. Eene uitmuntende vruchtbare en welgelegene ZATHE en LANDEN, met HUIZING en SCHUUR, TUIN, HOVING, PLANTAGIE en verdere annexen, op no. 22, staande en gelegen aan de Leeuwarder Trekvaart onder Almenum nabij Harlingen en een stuk LAND onder Midlum, laatst in eigen gebruik bij wijlen den Heer *M. G. Pettinga*, bekend bij het Kadaster gemeente Sexbierum in sectie A, nos. 377, 378, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392 en 393, en gemeente Ried, sectie C, no. 106, te zamen voor eene inhoudsgrootte van 19 bunder 1 roede en 78 el, naar een onzuiver belastbaar inkomen wegens ongebouwd ad *f* 786,87 en wegens gebouwd ad *f* 63; over het geheel belast met 17⅜ floreen Dijksschatting; en zulks in 9 perceelen met regt van zamenvoeging.
2. Een stuk uitmuntend GREIDLAND, *het Kooltjersland* genaamd, gelegen aan de Stads Cingel onder Harlingen, kadastraal bekend met sectie A, no. 2061, groot 1 bunder 10 roede en 20 el, naar een onzuiver belastbaar inkomen van *f* 88,16, belast met 1 floreen op no. 8; mede in eigen gebruik.
3. Een stuk uitmuntend GREIDLAND, gelegen aan den Schapendijk onder Almenum, in eigen gebruik, ten Kadaster bekend gemeente Sexbierum, sectie A, 333, groot 88 roede, bezwaard ten floreenkohier met 1 floreen 7 stuivers op no. 40.
4. Een stuk DITO DITO, mede aan den Schapendijk onder Almenum, in eigen gebruik, ten Kadaster bekend gemeente Sexbierum, sectie A, no. 276, groot 1 bunder 94 roede en 80 el, belast met 1½ floreen op no. 13.
5. Eene HUIZINGE met annexen, en 1 bunder 31 roede en 29 el KOOLTJERSLAND, genaamd *de Brijmolen*, staande en gelegen tusschen den Schapendijk en de Sexbierumer Vaart onder Almenum, de Huizing gequoteerd met no. 19, en ten Kadaster bekend gemeente Sexbierum, sectie A, nos. 271, 272, 273 en 274, groot 1 bunder 31 roede 29 el, belast met 1 floreen 10 stuivers en 8 penningen Dijksschatting onder no. 22 en 23; verhuurd aan *Hendrik Balta* voor *f* 165 's jaars.
6. Eene HEEREN HUIZINGE met annexen, staande op de Noorderhaven te Harlingen, in wijk A, no. 30; bij Mejufvrouw de Weduw *Peaux* als huurdersche in gebruik voor *f* 125 in het jaar.
7. Eene uitmuntende HEEREN HUIZINGE, met TUIN en annexen, naast perceel 6, wijk A, no. 31; door gedachten Heer *Pettinga* met den dood ontruimd.
8. Eene STELPHUIZINGE, met PAARDEN- en KOESTALLING, WAGENHUIS en WONING, met daarachter gelegene groote BLEEK, staande in de Droogstraat en loopende tot aan de Zoutsloot aldaar, achter perceelen 6 en 7, in wijk A, no. 33.
9. Eene HEEREN HUIZINGE, met TUIN en annexen, staande op de Kleine Breedeplaats aldaar, wijk E, no. 113; verhuurd aan den Heer *Muntz* voor *f* 260 in het jaar.
10. Eene STALLING met WAGENHUIS, ERF en daarachter staand PAKHUIS met annexen, staande in de Vijverstraat aldaar, in wijk E, no. 102.
11. Eene HUIZINGE met annexen, sedert jaren en alsnog met succes als Slagerij in gebruik, aan de Voorstraat aldaar, wijk C, no. 33; bij *Klaas Godthelp* in huur voor *f* 160 in het jaar.
12. Eene HUIZINGE met annexen, aan de Voorstraat aldaar, wijk C, no. 76; bij *Jan Bolman* in huur voor *f* 72 's jaars.

De aanvaarding is als volgt: Perceelen 1, 2, 3 en 4 Sint Petri 1848; perceelen 1 rakende de Huizinge, 6, 7, 8, 9, 10 en 12 op den 12 Mei 1848; perceel 8 voor zoo veel in eigen gebruik terstond; perceel 11 den 12 Mei 1849 en perceel 5 Sint Petri en den 12 Mei 1852.

Alles breeder bij Billetten en Verkoopboekjes, bij gemelde Notarissen te bekomen, omschreven, en voor zoo veel perceelen 6 en 7 betreft, te bezigtigen op de respective zitdagen, des voormiddags van 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 ure.

BOELGOED.

Mr. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden, zal, op Zaturdag den 13 November 1847, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *Auke Thijmens Overdijk, Landbouwer in de Schrans onder Huizum*, publiek, bij boelgoed, met crediet, prensenteren te verkoopen:

6 Beste kalve- en vare Koeijen, 1 zevenjarig zwart Merriepaard, mak en bereden, 1 zwart driejarig Dito, in alle tuig mak en bereden, en ruim 30,000 Nederlandsche ponden uitmuntend gewonnen hooglandsch Hooi, in de Schuur van voornoemde *Overdijk* aanwezig.

Geene Koekdisschen, noch Hakblokken zullen op de Hieminge worden toegelaten.

De Notaris O. B. OEBERIUS, te Sint Anna-Parochie, zal, op Zaturdag den 13 November 1847, des namiddags ten 2 ure, ten huize van *Hein J. van der Meer*, aan den Nieuwen Bildtdijk onder Vrouwen-Parochie, bij boelgoed, op crediet, verkoopen:

4 Kalve- en vare Koeijen, 1 zwart Ruinpaard, 3 vette Spalling Varkens, 1 klamp Hooi, de Vrucht Haver van circa 92 roede Lands, 75 mud Aardappels, 1400 Vlasschoven en een Mesthoop, en hetgeen meer zal worden geveild.

De Notaris P. H. EEKMA, te Driesum, zal, op Zaturdag den 13 November 1847, des avonds ten 7 ure, ten verzoeke van den Heer G. POSTHUMA, te Dockum, ten huize van den Kastelein *Klaas Nauta*, te Dockum, voorloopig, in het openbaar veilen en ter verkoop aanbieden:

Eene KOOPMANS HUIZINGE, met ERF en BLEEK, staande en gelegen aan de Breedstraat, *een der beste standen*, te Dockum, sectie A, no. 150, groot 3 roede 40 el; bewoond en in gebruik bij den mede-eigenaar *Johs. Berns. Verblans Gorter*; den 12 Mei 1848 te aanvaarden.

De Notaris A. A. LAND, te Schiermonnik-oog, zal, op Donderdag den 18 November 1847, des voormiddags ten tien ure, aan het Pakhuis voor Strandgoederen, in het *Moddergat* bij Pæsens, als daartoe verzocht door den WelEd. Heer U. G. SCHILTHUIS Jz., te Groningen, in het openbaar ter verkoop aanbieden:

De geborgen TUIGAGIE van het Brikschip *Engeland*, den 31 October 1847 op den N. O. Hoek van Schiermonnik-oog gestrand, gevoerd geweest door Kapt. John Peacock, en bestaande voornamelijk in: 20 groote en kleine uitmuntende Zeilen, waaronder nieuwe; 3 zware Ankers, waarbij 2 buitengewoon zware Kettingen, ieder van pl. m. 90 vademen, een Anker met Bout, een Werp-Anker, 2 einden Ankerketting, een best dik Ankertouw, 2 Trossen, 2 Masten, Stengen, eenige Raa's en Gieken, 3 Watervaten, gekapt Hout en Touwwerk, eenige Planken en Blokken enz. enz.

VERKOOPING.

De Notaris A. A. LAND, te Schiermonnik-oog, zal, Woensdag den 24 November 1847, des namiddags ten 3 ure, ten huize van den Societeithouder *Hansma*, te Dokkum, ter provisionele verkoop aanbieden, tegen genot van strijk- en verhooggelden en verder volgens plaatselijk gebruik:

Eene, even buiten de Woudpoort der stad Dokkum staande STELPHUIZING, met TUIN, BOOMEN en PLANTAGIE, geteekend met no. 1, benevens 6 bunder en ruim 61 roede GREIDLAND, daarbij gelegen in vijf stukken, onder Dantumawoude; alles bij *Hedman R. Dautuma* in huur, voor *f* 336 in het jaar, tot St. Petri en Mei 1852. Bij Billetten in het breede omschreven, waarvan te bekomen zijn bij den Notaris en den Boekdrukker en Uitgever SCHAAFSMA, te Dokkum.

De Notaris J. A. SCHAAFF, te Stiens, zal, op Vrijdag den 19 November 1847, des namiddags ten 4 ure, bij *T. H. Poelsma*, Kastelein in de Schrans onder Huizum, in het openbaar verkoopen:

Een gewegerd KOFSCHIP, *de Jonge Jetske*, met toebehooren, in 1843 nieuw gebouwd, voor Beurtschip zeer geschikt, gemeten op 22 ton, ter bezigtiging liggende bij de Schuitmakerij achter het Aschland buiten de voormalige Wirdumerpoort.

JOHs. DAMEN, Deurwaarder te Harlingen, zal, aldaar, op Woensdag den 17 November e. k., 's middags ten twaalf ure, bij de zoogenaamde Franekerpijp, publiek verkoopen: Groot 50 stuks EIKEN LEGGERS, geschikt tot Damleggers, en eene aanzienlijke partij EIKEN PLANKEN, van onderscheidene breedte, dikte en lengte; — alsmede eenige EIKEN PALEN.

Een INTREK met drie Kamers en Keuken TE HUUR, bij de Amelandspijp, letter A, no. 91, te Leeuwarden; bewoond door den WelEd. Gestr. Heer *Dittloff Tjassens*; dadelijk te aanvaarden.

OPENBARE VERHURING.

Mr. DE CARPENTIER, Notaris te Koudum, zal, op Zaturdag den 13 November 1847, te Nijega in de grietenij Hemelumer Oldephaert en Noordwolde, des voormiddags ten 10 ure, in het openbaar onder genot van strijk- en verhooggeld, presenteren te verhuren, voor den tijd van 5 achtereenvolgende jaren, ingaande Petri en Mei 1848:

Eene vruchtbare ZATHE en LANDEN, te Nijega voornoemd gelegen, bekend op den Kadastralen Legger der gemeente Koudum, in sectie C, onder de nummers 212 — 222, 222a, 223, 224, 227, 228 en 234 — 237, groot 19 bunder 25 roede 67 el, geheel Weid-, Hooi en Rietland; tot aan voormeld tijdstip in huur bij *Foeke E. v. d. Wall* en *Vrouw*.

Wie gading maakt, kome op tijd en plaats voormeld, ten huize van *Gerben B. Groenhof*, Kastelein te Nijega. Condities zijn inmiddels te vernemen ten Kantore van evengemelden Notaris.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, op Zaturdagen den 13 November 1847, bij *D. J. Zeilstra*, te Arum, en den 27 daaraanvolgende, bij *W. H. Meijer*, aldaar, telkens des namiddags ten 2 ure, publiek, presenteren te verkoopen:

1. Eene HUIZINGE c. a., staande en gelegen in de Buren te Arum, get. lett. A, no. 99, Kad. gem. Arum, sectie B, nos. 137 en 138; en zulks in 2 gedeelten, met regt van zamenvoeging, als:
   a. Het Oostelijk Gedeelte, door *Pieter de Ring* en *Harmen Molenaar* bewoond.
   b. Het westelijk gedeelte door *Hendrik Althof* bewoond.
2. Eene HUIZINGE en ERF c. a., staande en gelegen aldaar, get. lett. A, Kad. gem. Arum, sectie B, no. 825, groot 1 roede 5 el; door *Johannes v. d. Schel* bewoond.

Beide den 12 Mei 1848 vrij te aanvaarden.

GROOTE VERKOOPING VAN

OUDE WIJNEN.

Ten overstaan van Mr. J. J. DE SITTER, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 16 November 1847, des namiddags ten 5 ure, ten huize van den Kastelein *H. van der Laan*, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Ongeveer 32,000 KANNEN ROODE EN WITTE WIJNEN, als: LANGLADE, BONNES COTES, ST. JULIEN, BONBOURGEOIS, ST. CROIX DU MONT, LISTRAC MEDOC, FRONTIGNAN MUSCAAT, TENERIFFE, ENZ.; alsmede: eene partij **MADERA**; alles *vóór het jaar 1844 ingeslagen* en nog liggende in het Entrepôt van wijnen den Heer *D. F. Engeler*, in de Achter-den-Muur, te *Groningen*, alwaar dezelve geëxamineerd kunnen worden, op den dag van Verkoop, 's morgens van 11—1 en 's namiddags van 3—5 ure.

Aanbesteding bij geslotene briefjes.

DE COMMISSIE VAN ADMINISTRATIE OVER DE GEVANGENISSEN TE LEEUWARDEN, gedenkt, op Woensdag den 10 November 1847, des namiddags te vier ure, in het openbaar, aan de minst inschrijvenden, onder nadere hoogere approbatie, aan te besteden: De leverancie van onderscheidene benoodigdheden voor de dienst der Gevangenissen te Leeuwarden, gedurende het jaar 1848, bestaande in: ROGGEN- en TARWENBROOD, AARDAPPELEN, RUNDVLEESCH, RUNDVET en BOTER, BEENDEREN en SCHENKELVLEESCH, GORT, GEELE en GROENE ERWTEN, GROENTEN, ZOUT, PEPER, AZIJN, OLIE, KAARSEN, GROENE ZEEP, KOFFIJ, CICHOREI en ZOETEMELK, STROO voor de ligging der Gevangenen, STEENKOLEN en TURF; — voorts ten behoeve der Ziekenzalen: WITTEBROOD, BESCHUITEN, KALFSVLEESCH, RIJST, WIJN, BIER en KARNEMELK; — en eindelijk de vereischte BUREAU-BEHOEFTEN, zoo wel voor het Bureau van de huishoudelijke dienst als dat van den arbeid, een en ander in de Voorwaarden der Aanbesteding breeder vermeld.

Die hieraan gading maakt, kome, op den bepaalden tijd, in het Huis van Opsluiting en Tuchtiging te Leeuwarden, alwaar gezegde Voorwaarden, van heden af, ter lezing, gereed liggen.

Wordende tevens aan de belanghebbenden bekend gemaakt:

1. Dat deze Aanbesteding zal geschieden bij gesloten Billetten, op Zegel geschreven, zonder eenige nadere oproeping.
2. Dat de prijzen in dezelve vermeld, zullen moeten zijn in Nederlandsche Guldens, Centen of honderdsten van dien, voluit in schrijfletters geschreven.
3. Dat de inschrijvers hunnen naam en voornamen, alsmede die van hunne Borgen, naauwkeurig in de Billetten zullen moeten beschrijven, en dezelven gelijk ook hunne Borgen, eigenhandig zullen moeten onderteekenen.
4. Dat het gewigt voor de bedoelde levensbehoeften naauwkeurig moet worden gevolgd, zoo als bij de Conditien is bepaald.
5. Dat er, zoo wel in het huis van Burgerlijke en Militaire Verzekering, als in het huis van Opsluiting en Tuchtiging voornoemd, eene geslotene Bus zal worden geplaatst, waarin de belanghebbenden hunne Inschrijvings-Billetten van heden af, tot een half uur voor de aanbesteding, zelve zullen kunnen werpen.
6. Dat zoodanige Billetten, welke niet overeenkomstig het voorgeschrevene zijn ingerigt en ingediend, buiten aanmerking zullen worden gehouden.
7. Dat de inschrijving van genoemde artikelen zal moeten geschieden bij Nederlandsche maten en gewigten.
8. En eindelijk, dat al de ingekomene Billetten, op den dag en het uur der Aanbesteding door de Commissie van Administratie, zullen worden geopend, in tegenwoordigheid van die genen der inschrijvers of van hunne behoorlijk gemagtigden, die verlangen zullen daarbij tegenwoordig te zijn.

Leeuwarden, *Namens de Commissie van Administratie voornoemd*,
den 1 November 1847. M. S. DE WAL, *Lid en Secretaris.*

AANBESTEDING

van het BOUWEN van een DIACONIE-ARMHUIS te Heerenveen, (Ængwirden), ter huisvesting en verzorging van honderd bedeelden; met leverantie van de daartoe benoodigde Materialen; waarvan de fundamenten reeds tot aan het trasraam zijn gelegd en daargesteld; alles volgens Bestek en Teekening daarvan zijnde, en ter lezing liggende ter Secretarie van Ængwirden en in de Logementen van de Weduwe *Meijer* en van *J. S. Ruiter*, te Terbandsterschans.

De briefjes moeten gesloten, door de gegadigden in persoon ten Grietenijhuize van Ængwirden worden ingeleverd, vóór of op Maandag den 29 November 1847, des middags ten twaalf ure.

De aanwijzing van het werk zal worden gedaan den 26, 27 en 29 November 1847, telkens des morgens ten 9 ure.

Het werk zelve zal moeten gereed zijn vóór den 1 September 1848.

Uit de hand te koop of te huur:

Eene nette BURGER HUIZING, met SCHUURTJE, TUIN en wijdere annexen; staande en gelegen aan den Hemdijk onder den dorpe Westhem; zeer geschikt voor een Koopman of Geneeskundige, en te bevragen bij den eigenaar JOHs. IJ. IJKEMA, aldaar.

Uit de hand te koop:

1. Eene BURGER HUIZINGE, op de Kerkebuurt te *Oldeboorn*, gequoteerd no. 18, met de daarachter staande TIMMERSCHUUR, tot velerhande affaires geschikt.
2. Eene dito HUIZINGE, staande op de Wæze *aldaar*, gequoteerd no. 216.

Beide perceelen te aanvaarden den 12 Mei 1848 of vroeger, en te bevragen bij A. P. HAASDIJK, te Oldeboorn en A. VELTMAN, te Bergum.

Uit de hand te koop:

Eene florissante HOEF- en GROFSMEDERIJ, staande bij de Woudpoort binnen Dokkum. Adres bij S. B. v. GOO en K. HOEDEMAKER, aldaar. Brieven franco.

Men vraagt TE KOOP: Een CHICOREI-FABRIJK met TOEBEHOOREN. Adres bij P. DE VRIES Pz., bij het Stadshuis te Leeuwarden.

Uit de hand te koop,

Ongeveer 50 à 60 *beste* STRAATLANTAARNS, met de daarbij behoorende LAMPEN; alsmede 10 stuks STEENEN LANTAARNPALEN. Te bevragen bij R. WIJBRANDUS, Stads Bouwmeester te Franeker.

TAPIJTEN.

AMSTERDAM, ROTTERDAM
Warmoesstraat no. 33. *Hoogstraat no. 115.*

De Ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij van de nieuwe Tapijtsoort; PATENT VELVET CARPET, (dat zich van alle andere Tapijtsoorten onderscheidt, dewijl de verschillende kleuren op denzelfden draad geverwd zijn), eene aanzienlijke partij, eerste qualiteit, in verschillende desseins en kleuren uit SCHOTLAND ontvangen heeft.

J. H. SMAALE Jr.

T. VAN DER PLOEG, te Grouw, heeft in gereedheid eene nieuwe door hem zelve vervaardigde BRANDSPUIT, uitmuntend van werking, net, en tevens solied bearbeid. Hij biedt dezelve ter bezigtiging en tegen billijken prijs ter verkoop aan. Zich bij deze in het MAKEN en REPAREREN van BRANDSPUITEN in al derzelver deelen aanbevelende.

RUSSISCHE PELTERIJEN.

De Ondergeteekende maakt aan zijne geeerde begunstigers bekend, dat hij wederom ruim is voorzien van een rijk assortiment RUSSISCHE PELTERIJEN. Vervaardigt en verandert alles naar den laatsten smaak. Verzoekt minzaam gunst en recommandatie.

G. MINK, *Kleermaker en Bontwerker te Sneek.*

De Ondergeteekende maakt door deze bekend, dat bij hem de MODELLEN van HOEDEN en MUTZEN voor het saizoen, ontvangen zijn.

Leeuwarden, den 8 November 1847. H. E. HEEGER.

De Ondergeteekende heeft de eer de Dames te berigten, dat bij haar de MODELLEN van HOEDEN en MUTZEN voor dit saizoen ontvangen zijn.

Sneek, den 8 November 1847. N. D. SCHAAP.

LEEUWARDEN EN DOKKUM.

De Gezigtkundige J. GUDENDAG, zal morgen Woensdag te spreken of te ontbieden zijn bij GORTER, in het Wapen van Amsterdam te *Dokkum*, en daarna alhier, in DE PHOENIX.

Hij noodigt al diegenen uit die zijnen raad of leiding tot het behoud van het gezigt behoeven. In het bijzonder beveelt hij zijne nieuwe AVONDBRILLEN van BERGKRISTAL aan.

LEES HIER. — P. L. MIRANDE,

HOEDEN- en PETTENWINKELIER op de Voorstraat, tegenover het Stadhuis te Harlingen, maakt door deze aan het geeerde Publiek bekend, dat hij ontvangen heeft Mans- en Jongens VILTEN en ZIJDEN Fransche en Brabandsche HOEDEN, naar den laatst uitgekomen smaak; alsmede dito PETTEN, SCHWALS, KARWATTEN, BOORDJES, VOORHEMDJES, BRETELS, KRAGEN op Jassen, RINGDONSJES, PELLERIENTJES, en meer andere artikelen, te veel om te noemen, welke geschikt zijn tot Sint-Nicolaasgeschenken. Neemt ook oude Hoeden tegen nieuwe in ruiling aan, en zal zoo vrij zijn de bovenstaande artikelen in navolgende plaatsen, bij de Heeren aan huis aan te bieden: Leeuwarden, Sneek, IJlst, Sloten, Workum, Hindeloopen, Koudum, Makkum, Joure, Woudsend, Heeg en Balk.

NB. Een Koopman te Leeuwarden, die mij valsch belastert, heeft tegen den Heer A., te Koudum, gezegd, dat ik dien Heer een oude opgemaakte Hoed in plaats van een nieuwe verkocht heb. De afgunst gaat ver, maar ik loof 100 Gulden uit, aan dengenen die mij aan zulk een lage trek kan schuldig verklaren. Ik bedien mijne kalanten reeds ongeveer 20 jaren, in bovengenoemde plaatsen, en als ik mij aan zulke laagheden had schuldig gemaakt, dan had ik reeds sedert geruimen tijd mijne reizen moeten staken, want bedriegen duurt maar eenen korten tijd; terwijl ik altijd zorg met goederen op reis te gaan, daar niemand iets op weet aan te merken, behoef ik niet bevreesd te zijn de gunst en het vertrouwen te verliezen.

NB. Ik bedank die onbekende lastertong, die zijnen medemensch zijn brood zoekt te ontnemen.

REGTVAARDIGING.

Hetgeen tegenwoordig op onderscheidene plaatsen verspreid wordt, namelijk: ontvreemding van Goederen uit mijnen Winkel, is eene *onwaarheid*, waarvoor het ook door een ieder alhier gehouden wordt, met uitzondering misschien alleen van de zoodanigen, die besmet zijn met den thans zoo sterk heerschenden babbelzucht, waarvan bovengenoemde laster eene vrucht is.

Lieve Vrouwen-Parochie, K. J. HOEKSTRA.
den 7 November 1847.

LET WEL!

De Ondergeteekende Ondernemer der *POSTWAGENDIENST* van SNEEK op LEEUWARDEN vice versa, maakt aan het geëerd reizend Publiek bekend, dat deze Wagen die alleen des Vrijdags dienst doet, voortaan gedurende de Wintermaanden, volgens Concessie, ten 7 ure 30 minuten des morgens van SNEEK zal vertrekken en des namiddags van LEEUWARDEN ten 3 ure 30 minuten, en zulks tot nadere bekendmaking.

Sneek, *De Ondernemer dezer dienst*,
November 1847. G. DE RUITER.

DOOR TOEVAL TE KOOP:

Een solide zes octaafs **PIANO**, uit de Fabrijk van BRAODWOD EN SON, te *Londen*. — Dezelve is goed geconserveerd, welluidend van toon en zeer toonhoudend. — Adres *franco* bij A. VAN ZUIJLEN, bij de Put alhier.

De beide Hoofd-Onderwijzers te Kollum, vragen ieder een' ONDERMEESTER van den derden rang, tegen eene jaarlijksche belooning van ten minste honderd vijftig Gulden. — Sollicitanten worden verzocht zich vóór of op den 15 November e. k., te vervoegen bij een der Onderwijzers aldaar.

JACOB E. FABER, Mr. Grofsmid te Sexbierum, vraagt dadelijk een bekwame KNECHT, tevens kennis hebbende van het Paardenbeslaan.

Wie eene KOE vermist, kan dezelve tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten terug bekomen bij G. J. SWART, op de Koemarkt te Leeuwarden.

Er worden sedert den 27 October ll. uit een stuk land te Dragten vermist: twee donker zwartbonte kalve 2jarige KOEIJEN of RIEREN, waarvan het eene omstreeks 1 Januarij moet kalven. Die dezelve teregt weet te brengen of daarvan narigt te geven, gelieve zulks te doen aan H. DOUMA, Cand. Notaris te Dragten.

BOEKVERKOOPING TE HARLINGEN.

In het *Heeren Logement*, te Harlingen, zullen NAYLER & Co., van Amsterdam, op den 12 November e. k., ten overstaan van den Griffier Mr. J. F. VAN ENSCHUT, ten 5 ure, aan de hoogstbiedenden, beginnen te verkoopen, eene uitgezochte Verzameling

van Boeken, Plaatwerken en Verscheidenheden,

welke, door een ieder, vooraf, bezigtigd kunnen worden.

De Boekhandelaar W. EEKHOFF, te *Leeuwarden*, heeft alom verkrijgbaar gesteld:

Io. ALMANAK VOOR LANDBOUWERS EN VEEHOUDERS,

voor 1848; bevattende vele nuttige zaken, om van den Landbouw en de Veeteelt de meeste voordeelen te trekken. Tweede Jaargang, 96 bladz. voor 30 Cents.

Voor allen, die in de hoofdbron des bestaans van ons Vaderland belang stellen, bevat dit nuttige Jaarboekje, dat onder medewerking van de Hoogleeraren *van Hall* en *Bergsma*, is zamengesteld, veel belangrijks, weshalve alle Landbouwers uitgenoodigd worden, dezen Almanak te koopen. Van niet minder nut voor hen is:

IIo. VEITH, DE VERBETERDE VLASBOUW, *of Beschrijving van de wijze, waarop in België, Beijeren enz. de Vlasteelt en Vlasbereiding plaats heeft, vert. door* R. J. VAN DER LEIJ. 54 bl. met Plaat voor 40 Cents.

IIIo. RÉSUMÉ DES PRINCIPAUX ÉVÈNEMENTS DE L'HISTOIRE GÉNÉRALE, *ou Extrait des Elements d'Hist. Gen. de Mr.* D. LEVI. Ie. Partie. *Hist. Ancienne.* 50 Cents.

Dit werkje voorziet in eene behoefte aan eene goede Algemeene Geschiedenis op de Kostscholen in ons Vaderland, dewijl het werk van LEVI daarvoor te uitvoerig is.

IVo. BLOEMLEZING UIT DE NEDERD. BERIJMING VAN DE PSALMEN, op velin papier, in karton 60 Cents; de druk voor *Schoolgebruik* 30 Cents. — De nuttige strekking van dit werkje ter godsdienstige vorming, vooral van jongelieden, is velen reeds bij ondervinding gebleken.

Door A. L. SCHOLTENS, Boekhandelaar te *Groningen*, is uitgegeven:

Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT, *VOORLEZINGEN over de Geschiedenis der Opvoeding des menschdoms door God tot op de komst van JEZUS CHRISTUS.* Vierde en laatste Stuk, prijs *f* 2,25.

HETZELFDE WERK, 2 deelen in 4 stukken compleet, *f* 9,50.

De Uitgever acht het overbodig, iets tot aanprijzing van dit belangrijk werk hierbij te voegen.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.